

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

२०००-२००१

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन

2000-2001

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अथवा सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

2000-2001

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000-2001

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 21
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकानुसार क्षेत्रफळानुसार लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक घाट	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकानुसार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकानुसार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	22
10	1.8	शिती, छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सागुळीनुसार मराने वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रानुसार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार	26(अ)
14	1.12	क्षेत्रानुसार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) नुसार	26(ब)

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		2.हवागान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पान्न्य दितासानी संख्या व एकूण पान्न्य 2000	27
16	2.2	निवडक केंद्रातील कमान व किमान तापमान 1998	32
		3.कृषी	
17	3.1	जमीनता तापर सन 1996-97 व 1998-99 करिता	33
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखातील क्षेत्र 1996-97 व 1998-99	37
10	3.3	गुर्व्य पिकांचे दर हेक्टरी उतपादन व एकूण उत्पादन (2000-2001)	40
20	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाती असलेले तालुकावार क्षेत्र (1996-97 व 1998-99)	50
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखातील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1996-97 व 1998-99 वा तर्षाकरिता	52
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1996-97 व 1998-99	62
23	3.6(ब)	तालुकावार कुपजनलीका हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व निद्युत पंपांनी संख्या (2000-2001)	64
24	3.7	विहीरी खैरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (2000-2001)	65
25	3.8	मोडे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व भिजणारे फायदे 30 जून 2001 अखेरची	67
26	3.9	वहित धारण जमीनींनी संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाती असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखातील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ क्षेत्रानुसार वहित धारण जमीनींची संख्या (1990-91)	71
27	3.10	कृषी निषणक अतनारे कृषी गणना 1997	75
28	3.11	दुष्काळ टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2000-2001	76
20	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कडीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरनिष्णाबाबत माहिती 2000-2001	70

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		4.पशुसंतर्धान	
30	4.1	तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	81
31	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 2000-2001	88
32	4.3	योगांच्या प्रकारानुसार पशुमा मृत्युची संख्या वर्ष 2000-2001	90
33	4.3(ग)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2000-2001	91
34	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवैद्यगृहे आणि प्रत्येक पशुवैद्यगृहात कतल केलेल्या पशुंची संख्या (2000-2001)	92
35	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2001	93
36	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादन वर्ष (2000-2001)	94
37	4.7	जिल्ह्यातील मूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2000-2001)	95
38	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2000-2001)	
		5.रोजगार उद्योग,रानिकर्म व तीन	
39	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2000	96
40	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2000	102
41	5.3	कामाच्या दिनांकांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2000	106
42	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	110
43	5.5	रोजगार निनिमन केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 2000	114
44	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2000-2001	116
45	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2000)	117
46	5.8	निरजिराऊ उद्योगातील रोजगार (31मार्च,2001 ला संपणाऱ्या नर्णाकरिता)	118
47	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च,2001 अखेर	119
48	5.10	विजेचा वापर 2000-2001 या वर्षाकरिता	120
49	5.11	कृषी व नगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	121

अ.क्र.	तपत्रा क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
50	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	122
51	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	123
52	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	124
53	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	125
54	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	126
55	5.17(अ)	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	127
56	5.17(ब)	गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
57	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	129
58	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	130
59	5.19(अ)	सांख्यिक, सामाजिक व न्यायितगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	131
60	5.19(ब)	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवागतील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
61	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133
62	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134

अ.क्र.	विवरण	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		6.सहकार	
63	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2001 अखेर	135
64	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2001 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	136
65	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची नेसा परीक्षण तगाप्रमाणे वगवारी 31.3.2001 अखेर	137
66	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य 31.3.2001 अखेर	138
67	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थाने कार्य 31.3.2001 अखेर	139
68	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	142
69	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001अखेर	145
70	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर	—
71	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर	—
72	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर	146
73	6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषी सहकारी पदासंस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	147
74	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थाने कार्य 31.3.2001 अखेर	148
75	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	151
76	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सांगाजिक सेवा संस्था नाते प्रमुख कार्यांना तपशिल 31.3.2001 अखेर	152
77	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2001 अखेर	153
78	6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2001 अखेर	161

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
79	7.1	सांख्यिक व आर्थ सहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2000	162
80	7.2	जॉइन्टी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2000	164
81	7.3	निनिश्च कारणानुसार मृत्यूंची संख्या 2000	166
82	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 2000-2001 वर्षांकरिता	167
83	7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या 2000-2001	168
		8. शिक्षण	
84	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	169
85	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1999-2000	170
86	8.3	पूर्ण प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी. 1999-2000	171
87	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1999-2000	172
88	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1999-2000	173
89	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999-2000	174
90	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 2000-2001	175
91	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 2000-2001	
92	8.9	शिक्षककरिता प्रशिक्षण संस्था 1999-2000	176

अ.क्र.	वर्षा क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		9. वाहतूक व दळणवळण	
93	9.1(अ)	रेल्वे मार्गांची लांबी (31.3.2001 या वर्षाअखेर)	177
94	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तांबुक्यावार यादी (31.3.2001 या दिवशीची)	178
95	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2001 अखेर	179
96	9.3	तापरात असलेली मोटर वाहनांनी संख्या 31 मार्च 2001 वर्षाअखेर	180
97	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी (2000-2001) वर्षाकरिता	181
98	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांचरील वाहतूक गणना 2000 या वर्षाकरिता (वाहतूक गणना डिसेंबर 2000)	182
99	9.6	पोस्ट तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 2001) अखेर	194
		10. स्थानिक संस्था	
100	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2000-2001 करिता)	195
101	10.2	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)	196
102	10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)	199
103	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांनी उत्पन्न व खर्च (2000-2001 वर्षाकरिता)	201
		11. नियोजन	
104	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च 2000-2001	203
105	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 2000-2001 या वर्षाकरिता	205
106	11.3	रोजगार हमी योजना (2000-2001 या वर्षाकरिता)	214
107	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे त्यावरील रोजगार व खर्च (2000-2001 वर्षाकरिता)	215
108	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना 2000-2001 या वर्षाकरिता	216
109	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्यावरील क्षेत्र (2000-2001 वर्षाकरिता)	218

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
110	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक साताने नार्टप(2000-2001)नर्षाकरिता)	225
111	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2000-2001 या गळीत हंगामाकरिता	226
112	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2000-2001)	227
113	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता(वर्ष2000-2001)	228
114	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च (2000-2001)	229
115	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (2000-2001 या वर्षाकरिता)	231
116	11.13	विशेष घटक योजना (2000-2001 या वर्षाकरिता)	232
117	11.14	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2000-2001)	233
		• 12. किमती व निर्देशांक	
118	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किमती एप्रिल,2000 ते मार्च,2001	235
119	12.2	जिल्ह्यातील गुरेगाळण्याच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या तरतुंच्या मासिक सरासरी किंमती वर्ष 2000	237
120	12.3	महत्वाच्या आहक किमतीचे निर्देशांक सन 2000-2001	243
		13.ज्याय व प्रशासन	
121	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 2000-2001	244
122	13.2	जिल्ह्यातील गुन्हासंबंधीची आकडेवारी सन 2000-2001	245
123	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2000-2001	246
124	13.4	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराने तक्रारदानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2000-2001	247
125	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 2000-2001	248

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		14. बँकींग व निमा	
126	14.1	जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्ज सन 2000-2001	249
127	14.2	जिल्ह्यातील 31 मार्च, 2000 राजी चालू असलेल्या संयुक्त मांडननाची संख्या	250
128	14.3	उतराविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (2000-2001)	
		15. संकिर्ण	
129	15.1	जिल्ह्यातील चित्रपट, गृहाविषयी आकडेवारी सन 2000-2001	251
130	15.2	गोळा केलेली अव्यवगत गुंतणूक व सातेदारांची संख्या सन 2000-2001	252
131	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 2000-2001	253
132	15.4	गुट्टणांमध्ये आणि त्यात छापलेली, व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि निमतकालिके 31.3.2001 या दिवशी	254
133	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व सारखर सन 2000-2001	256
134	15.6	जिल्ह्यातील मागणी व वसूल केलेले धान्य सन 2000-2001	258
135	15.7	जिल्ह्यातील 1999 गधीज लोकसभा व 1999 गधीज विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	257
136	15.8	जिल्ह्यातील 31.3.2001 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	261
137	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल 2000-2001	263

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समानोचन 2000-2001

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	1999-2000
	1) फिमान	डिग्री सेल्सिअस	6.6	5.0
	2) कगाल	डिग्री सेल्सिअस	46.8	47.7
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	983.9(2000)	1292.53(1995)
	क) प्रशासकिय विभाग(2000-2001)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	321
	3) टंचाई अस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43722
	1) निर्जन	संख्या	312	उ.ना.
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1562	43722*
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307713
(दोन)	प्रशासकिय संस्था (2000-2001)			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	321
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	15
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	1	1
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	27738
	* वस्ती नसलेली गावे धरून			

अ क्र १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	६) पोलीस ठाणी	संख्या	५९	९०४ (इशडिसे. २०००)
	७) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	१२१	१७७५ (इशडिसे. २०००)
(तीन)	लोकसंख्या २००१ प्रमाणे			
	१) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१४४४	५५७३२
	२) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	२६०७	४१०२०
	३) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	४०५१	९६७५२
	४) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (१९९१)	आकडे हजारात	६१९	८७५८
	५) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्या	टक्केवारी	१८.८४	११.०९
	१९९१ ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी			
	६) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (१९९१)	आकडे हजारात	४५८	७३१८
	७) अनुसूचित जमातीच्या लोक	टक्केवारी	१३.९२	९.२७
	संख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी (१९९१)			
	८) पुरुष (२००१)	आकडे हजारात	२०९५	५०३३४
	९) स्त्रिया	आकडे हजारात	१९५६	४६४१८
	१०) स्त्रि - पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांनागे स्त्रियांचे प्रमाण	९३४	९२२
	११) घनता (१९९१)	दर चौरस कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	३३१	३१४
	१२) साक्षरतेचे प्रमाण (२००१)			
	१) एकूण	टक्केवारी	८४.१८	७७.३
	२) पुरुष	टक्केवारी	९०.२५	८६.३
	३) स्त्रिया	टक्केवारी	७७.६५	६७.५
	४) राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमान्त	संख्या		
(चार)	कृषि (अस्थायी)		(१९९८-१९९९)	(१९९९-२०००)
	१) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९८६	३०७५८
	२) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	१३३	५३०६
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	१३.४९	१७.२५
	३) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	७३	१३०१
	ब) पहील आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	३९	१६९६
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	११२	२९९७

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	४) पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	१) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	५७	१३४१
	२) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	१४	२२६
	३) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	५७	९०३
	५) पडीत जमीन			
	१) चालू पट	हजार हेक्टर	२३	११८९
	२) इतर पड	हजार हेक्टर	६२	११६१
	६) पिकारखालील जमीन			
	१) पिकारखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५४४	१७६३६
	२) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	७९	४६२०
	३) एकूण पिकारखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	६२३	२२२५६
	७) ओलित क्षेत्र			
	१) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	८७	२९५९
	२) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	१७६	३६४७
	८) महत्वाच्या पिकारखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	२८७	१३३८२
	९) वहित मारण जमीन (अंतिम) (१९९०-९१)			
	१) २ हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	११४	६००३
	२) २ ते १० हेक्टर	हजार हेक्टर	९७	३२९७
	३) १० हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	४	१७१
	१०) जमीन महसूल वसुली (२०००-२००१) (सुधारित)	लाख रुपये	२०.२	९२००
	११) जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	१७२४०	उ.ना.
	१२) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	२२७९	उ.ना.
	(पाच) पशुसंवर्धन (पशुगणना) (१९९७)			
	१) एकूण पशुधान	संख्या हजारत	१०९४	३९७९३
	२) गायी व बैल	संख्या हजारत	६३९	१७९४९
	३) म्हशी व रेडे	संख्या हजारत	९४	६४८४
	४) मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारत	३४६	१४७१६
	५) कोबड्या व बदके	संख्या हजारत	६९४	३४९८४

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
(सात) राहकार (२०००-२००१)				
	१) सहकारी संस्था	संख्या	३९२४	१५८०१६
	२) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	५८०	२०५५१
	३) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची राभाराद संख्या	संख्या हजारत	२०२	१०२०५
	४) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	२०५	२२०३५
	५) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	४९.३६	३१७८
(सात) जलसिंचन			(६/२००१अखेर)	(६/१९९९अखेर)
असुर्यपूर्ण पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र				
	१) मोठे प्रकल्प	संख्या	१	३१
	२) मध्यम प्रकल्प	संख्या	१५	१६५
	१ व २ चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	२४८	उ.ना.
	३) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	४८ १८	२१७५ उ.ना.
	४) सिंचन विहीरीखाली भिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	४१	१९१२
(आठ) उद्योग			२०००	१९९९
	१) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	१८३९	३४६०३
	२) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	१५६४	२९५६२
	३) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (२०००-२००१)	संख्या	३	१४३ १९९९-२०००
	४) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (२०००-२००१)	हजार मेट्रिक	१०	६३५६
	५) सर्व सुत गिरण्यांनी संख्या (२०००-२००१)	संख्या	७	२३३
(नऊ) वीज			(३१.३.२००१)	(३१.३.१९९८)
	१) वीजपुरवठा केलेली शहरे व ग्रॅंडी	संख्या	१९०१	३९४१३
	२) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१८७८	उ.ना.

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	३) वीज पुरवठा केलेले पंप रांच (मार्च, २००१ अखेरपर्यंत)	संख्या '०००'	६२	२३२८
(दहा)	४) बसाविण्यात आलेले गोबरगंस संयंत्रे सार्वजनिक आरोग्य (२०००-२००१)	संख्या	१४५००	उ.ना.
	१) रुग्णालय	संख्या	२४	११०२
	२) दवाखाने (प्रा.आ.केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	१२४	१५४४
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४८	१७६८
	४) प्राथमिक आरोग्य पथके (गरथायी)	संख्या		१६९
(अकरा)	शिक्षण		(१९९९-२०००)	(२०००-२००१)
	१) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२४७०	६५७२७
	२) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	४५०	१२०१३
	३) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	१३	३११
	४) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३५	३९
(बारा)	माध्यमिक शिक्षण २०००-२००१		(१९९९-२०००)	(२०००-२००१)
	१) दुय्यम शाळा	संख्या	६९५	१५२८४
	२) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३८९	९२४२
	३) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	१२	२५३
	४) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३७
(तेरा)	उच्च शिक्षण			(२०००-२००१)
	१) संस्था	संख्या	१४१	१५९९
	२) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	८४	९३९
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (२०००-२००१)			
	१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	२) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	उ.ना.

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		(2000-2001)	(2000-2001)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	38	613
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	23	266
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	6976	92384
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13 3730	140 41000
	4) पदवीका व अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	9 2870	184 33270
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारत	87 10	उ.ना. उ.ना.
(पंधरा)	परीवहन आणि दळणवळण			
	(मार्च 2001 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	421	5459
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	36275
	ब) हंगामी	संख्या	493	2654
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9159	216968
	1) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	346	3710
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	875	32586
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1003	45543
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1364	43511
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3457	91618

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
(रगेळा)	एकात्मिक आगीण विकारा कार्यक्रम १) वारिद्र रेवेरवानीन कुटुंबे १९९७-९८ च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	संख्या नाराता	१.०९	३८.१९ (अस्थायी)
(सतरा)	१) स्वरोजगारांची संख्या (२०००-२००१) रोजगार निर्मिती (२०००-२००१)	संख्या	२३४८	८७९९८
	अ) रोजगार हमी योजना	सन्नुष्य दिवस नाराता	६.३८	१११२
	ब) जवाहर ग्रामरामृध्दी योजना (१९९९-२००० अखेर)	सन्नुष्य दिवस नाराता	११.०१	३१६
(अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी		(२०००-२००१)	(१९९७-९८)
		संख्या	७	७३१
		संख्या	२२१०	२४८२९८
(एकोण)	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना अ) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी		(१९९९-२०००)	(१९९४-९५)
		संख्या	९	१९२
		संख्या	८१६	१२७९७
(वीस)	जिल्हा नियोजन (२०००-२००१) १) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद २) अनुषेध भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	७१	३७९४.७९
		रुपये कोटीत	०.५८	२४२.१०
(एकेच)	नांगरी पुरवठा (२०००-२००१) १) रात गावाची दुकाने २) पुरविलेला एकूण सात (डिसे. २००१ अखेर) अ) गहू ब) तांदुळ ३) शाराकिय गोदामे (३०.६.२००१) ४) सातविण्याची क्षमता (३०.६.२००१)	संख्या हजार टन हजार टन संख्या मे.टन हजार टनात	१६९६ २७ १३ १३ १५४००	४८६५५ १२७० ६८४ ९९४ ५८४

टिप - १) उ.जा. उपलब्ध नाही.

आधा १) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

२) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.